

KONJUNKTURSTATISTIK

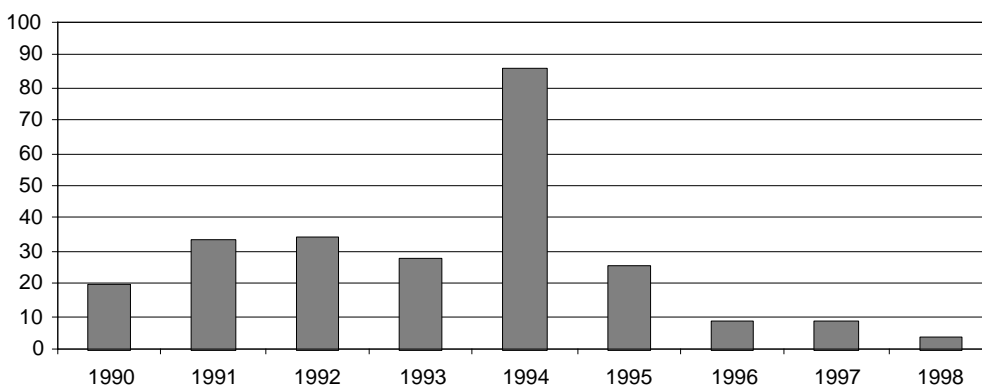
Konkurser i Grønland 1990 - 1998

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	1
Udviklingen i hovedtræk.....	2
Opgørelsesmetode	4
Datagrundlaget	4

Figur 1

Antal gennemførte konkurser i perioden 1990 - 1998

Antallet af konkurser faldt fra 1995 efter en række år med krise i det grønlandske erhvervs- liv, hvor – især i 1994 – mange grønlandske virksomheder bukkede under. Antallet af konkurser er i de sidste tre år faldet betydeligt, så det nu ligger på samme niveau som før 1989.

Indledning

Udviklingen i antallet af konkurser kan anskues som en økonomisk konjunkturindikator, idet dårlig økonomi i erhvervslivet ofte er et symptom på generel eller branchespecifik økonomisk afmatning. Da en konkursbegæring normalt vil være en kreditors sidste mulighed for at inddrive gæld, og fordi de fleste virksomheder har opbygget reserver til, at kunne modstå dårlige konjunkturer, vil der oftest være tale om en indikator, der giver udslag med en vis forsinkelse, oftest i størrelsesorden 6-18 måneder.

Hvad er en konkurs?

En enkeltperson eller et selskab kan begæres konkurs af sine kreditorer, hvis skyldneren ikke overholder sine betalings- eller afdragsforpligtelser. Kreditorer er dog sædvanligvis ganske forsigtige med at begære en skyldner konkurs, for hvis konkursbegæringen er grundløs kan kreditor pådrage sig erstatningsansvar overfor skyldneren, og hvis skyldneren er helt uden midler vil kreditoren – udover at måtte afskrive sit tilgodehavende – også komme til at hæfte for retsafgiften for konkursbehandlingen.

Skyldneren kan, hvis denne er insolvent (gælden/passiverne overstiger formuen/aktiverne), også selv indgive konkursbegæring.

En konkursbegæring afvises af Grønlands Landsret, hvis skyldneren kan godtgøre, at vedkommende er i stand til at klare sine gældsforpligtelser. Kreditor kan også selv tilbagekalde sin konkursbegæring, hvis det viser sig at skyldneren ikke er insolvent. Hvis sagen hverken afvises eller tilbagekaldes vil Landsretten afsige et konkursdekret, hvorefter bobehandlingen vil begynde. Når Landsretten har godkendt kreditorerne og disses krav sælges boets aktiver. Kreditorernes tilgodehavender dækkes herefter i det omfang konkursboets midler rækker. Når boet er opgjort og fordelt afsluttes sagen. Hvis boets aktiver er så få, at der ikke er midler til fordeling blandt kreditorerne afsluttes boet straks, jf. Konkurslovens § 143.

Hvad er en tvangsopløsning?

En del sager mod anparts- og aktieselskaber anlægges af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen på baggrund af selskabsretlige regler, fx angående aflæggelse af årsregnskab eller forhold vedrørende selskabets ledelse, revision eller ansvarlige kapital. Hvis selskabet ikke efterfølgende opfylder disse krav, kan selskabet opløses af Landsretten. Det skal bemærkes, at tvangsopløsninger er en særlig sagskategori, idet de sker for selskaber, som oftest ikke er insolvente (da kreditorer sandsynligvis i så fald ville begære selskabet konkurs), men hvor selskabet ikke lever op til de selskabsretlige krav, som er nævnt i afsnittet. Antallet af tvangsopløsninger er lavt – før 1994 har der været 0-2 pr. år. Fra 1994 er opløsningssagerne udskilt i en særlig kategori, jf. tabel 1.

Kun virksomheder med hjemsted i Grønland er medtaget i denne publikation.

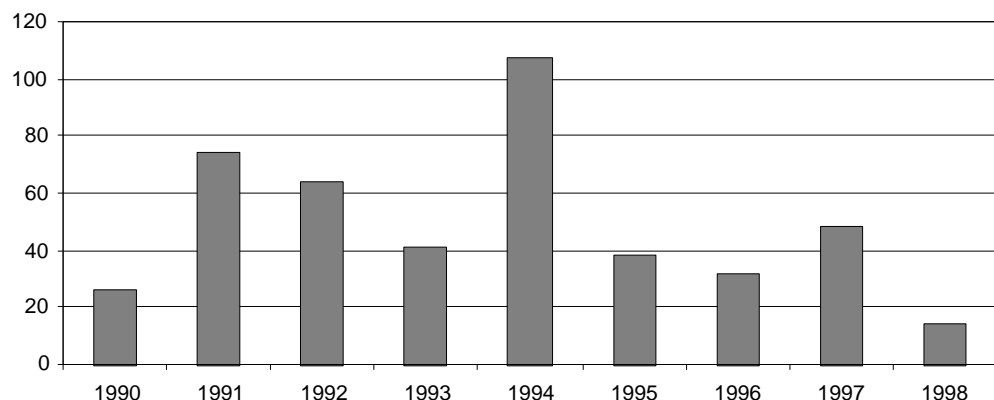
Udviklingen i hovedtræk

I 1987 toppede de fleste konjunkturindikatorer. Byggeaktiviteten, importen og størrelsen af de offentlige udgifter viste alle, at Grønland oplevede en højkonjunktur. Fra 1988 skete der imidlertid en reduktion i de offentlige udgifter som følge af Landskassens og kommunernes efterhånden anstrengte likviditet. Det betød en øjeblikkelig indskrænkning af anlægsaktiviteterne, der gav sig udslag i et større antal konkurser i først og fremmest byggebranchen i de efterfølgende år.

Perioden 1990-1993 har båret præg af lavkonjunktur, og med det tidsmæssige efterslæb som er typisk for konkurser, var antallet af konkursbegæring, jf. figur 2, højt i 1991 og især 1994.

Figur 2

Antal konkursbegæring i perioden 1990 - 1998

Krise efterfulgt af stabilitet

I perioden 1979-1988 var der på årsbasis under ti gennemførte konkurser i Grønland. Fra 1989 steg antallet af konkurser markant, først i byggeriet og servicebranchen, siden også i fiskeriet, således at der i 1994 gennemførtes 86 konkurser og to tvangsopløsninger. Yderligere alvorlig var situationen i 1994 derved, at konkurser for ”tømte selskaber”, hvor end ikke omkostningerne ved sagsbehandlingen kunne dækkes af selskabets aktiver, udgjorde en majoriteten af alle gennemførte konkurser.

Fra 1995-1998 er antallet af konkurser efterhånden sunket til det leje som kendtes fra før 1989. Som det ses i tabel 1 og figur 3 var der, pr. 1. januar 1999, 40 sager i hvilke, der endnu ikke var truffet afgørelse. Derfor må antallet af konkurser i 1999 og 2000 forventes at blive noget højere end de kun fire, som blev gennemført i 1998.

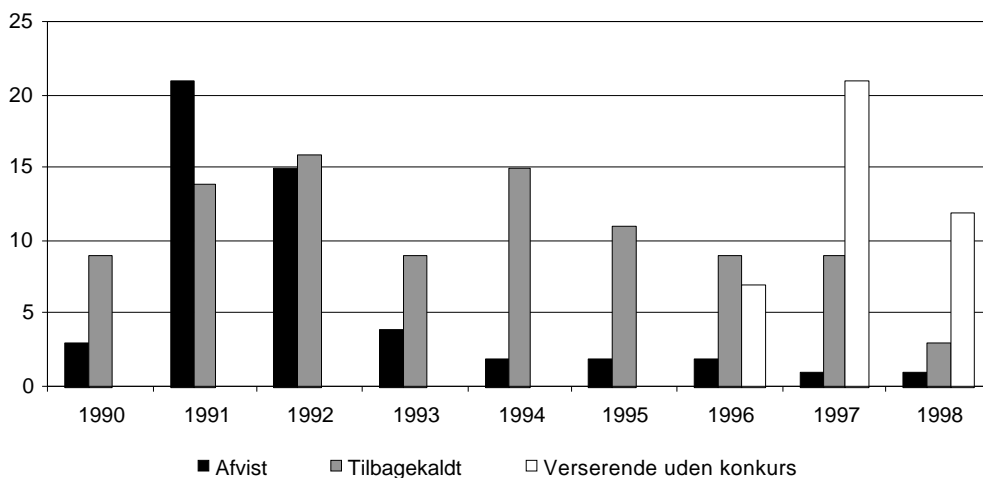
Tabel 1

Konkurssagernes udfald 1990 - 1998

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Afsluttet	14	33	30	18	22	11	4	7	4
Afsluttet uden midler	6	1	5	10	64	15	5	2	-
Afvist	3	21	15	4	2	2	2	1	1
Tilbagekaldt	9	14	16	9	15	11	9	9	3
Verserende uden konkurs	-	-	-	-	-	-	7	21	12
Tvangopløsning	2	4	1	2	3

Figur 3

Antal afviste, tilbagekaldte og verserende sager 1990 - 1998

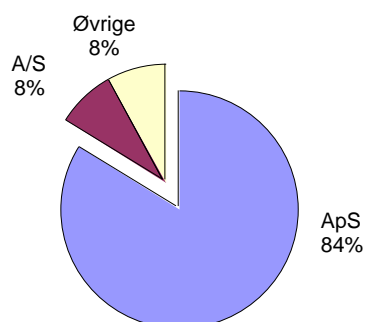
Anpartsselskaber mest konkursramte

Som det ses af figur 4 står anpartsselskaberne for 84 pct. af samtlige konkurser fra 1994-1998, mens otte pct. af konkurserne vedrører aktieselskaber. Antallet af anpartsselskaber er ca. 2,6 gange større end antallet af aktieselskaber. Konkursfrekvensen for anpartsselskaber er altså næsten fire gange så høj som for aktieselskaber.

Øvrige ejerformer står for de sidste otte pct. af samtlige konkurser. Disse vedrører fortrinsvis personlige konkurser, og medtages, fordi en stor del af dem har tilknytning til drift af erhvervsvirksomhed. Den forholdsvis lave andel af konkurser blandt selvstændige er ikke udtryk for, at virksomheder af denne type nødvendigvis er særligt solide, men snarere et udtryk for, at retten er tilbageholdende med at erklære insolvente privatpersoner konkurs. En trussel om konkurs virker i sådanne tilfælde som pressionsmiddel til at få skyldneren til at indgå en afdragsordning (akkordforlig).

Figur 4

Gennemførte konkurser 1994 - 1998 fordelt på ejerformer

Opgørelsesmetode

Ændret opgørelsesmetode

Konkursbegøring registreres for det år, hvor de indkommer til Landsretten.

I opgørelserne af sagsudfald er sagerne, i modsætning til metoden i tidligere udgivne konkurspublikationer, henført til det år, hvor en afgørelse er truffet. En endnu ikke afsluttet konkurssag, regnes som en gennemført konkurs fra den dag, hvor konkursdekret er afsagt, idet et dekret kun afsiges, når der med stor sikkerhed er tale om insolvens.

På grund af disse metodemæssige ændringer er der derfor små afvigelser i tallene i forhold til tidligere udgivelser.

Ændringen i opgørelsesmetode er gennemført, fordi visse sager med lange forløb ofte anlægges som opløsnings- eller incassosager på et tidspunkt, hvor skyldneren ikke nødvendigvis er insolvent. Først når insolvens er dokumenteret bliver sagen til konkurssag, og først da medregnes den.

Sager som verserer uden konkursdekret regnes ikke som konkurser, fordi sagerne kan tilbagekaldes af kreditorerne eller afvises af Grønlands Landsret.

Tvangsopløsninger er først udskilt fra konkursmaterialet fra 1994 og fremefter. Før 1994 er tvangsopløsninger henregnet til almindelige konkurser.

Datagrundlaget

Erhvervsregister under opbygning

Publikationen bygger på data fra Grønlands Landsret og omfatter konkurssager i Grønland, der er indkommet eller afgjort i perioden 1990-1998. En stor andel af materialet angår virksomheder, som det er vanskeligt at henføre til brancher. Derfor vil konkurspublikationen først fra næste år, på baggrund af det grønlandske erhvervsregister, som er under etablering i Grønlands Statistik, indeholde et udvidet afsnit med branchetilhørsforhold.

I konkursregistret er der bl.a. registreret følgende oplysninger for hver begøring: *Skyldnerens hjemkommune, dato for konkursbegøring, dato for afsigelse af konkursdekret/afvisning/tilbagekaldelse, ejerforhold og branchetilhørsforhold.*

Ved opgørelse af enkelte konkurssager er der gjort brug af følgende kategorier:

Sagsudfaldene er inddelt i fem kategorier: *Afsluttet, Afsluttet uden midler* (Konkurslovens §143), *Verserende uden konkursdekret, Afvist* og *Tilbagekaldt*.

Ejerformerne er inddelt i tre kategorier: *anpartsselskaber, aktieselskaber* og *øvrige selskabsformer*, såsom selvstændige, interessentskaber, a.m.b.a. (andelsselskaber med begrænset ansvar).

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse:
Flemming Drechsel
E-mail: FDR@gs.gh.gl